

سوال

حکم به تاخیر انداختن نماز برای حل مشکلات چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اگر انسان مسلمان به هدف اصلاح میان دو شخص یا دو گروه نزد آنان برود و در همین حال وقت نماز فرا رسد و از این بترسد که در صورت رفتن به نماز آن جمع متفرق شوند و فرصت صلح از میان برود اشکالی ندارد نمازش را از جماعت اول به تاخیر اندازد و سپس بعد از آن نمازش را با جماعتی دیگر به جای آورد یا اگر جماعتی دیگر نبود نماز را به تنهایی بخواند و این عذری برای ترک نماز جماعت یا تاخیر آن است.

زیرا بخاری (۲۶۹۰) و مسلم (۴۲۱) از سهل بن سعد - رضی الله عنه - روایت کرده‌اند که مردمی از بنی عمرو بن عوف میان‌شان اختلافی رخ داده بود، پس پیامبر - صلی الله علیه وسلم - همراه با جمعی از اصحاب به هدف صلح به نزد آنان رفت، پس وقت نماز شد و پیامبر - صلی الله علیه وسلم - برای نماز [به مسجد] نیامد. بلال آمد و برای نماز اذان گفت اما پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نیامد، پس به نزد ابوبکر آمد و گفت: پیامبر - صلی الله علیه وسلم - [برای کاری] مانده و وقت نماز شده است، آیا برای مردم امامت می‌کنی؟ ابوبکر گفت: بله اگر می‌خواهی. پس نماز را اقامه کرد و ابوبکر برای امامت جلو رفت... تا پایان حدیث.

و اگر نماز قابل جمع بستن با نماز بعدی باشد، مانند ظهر که می‌شود با عصر جمع بستن، یا نماز مغرب که می‌شود با نماز عشاء جمع تاخیر نمود، اشکالی ندارد آن را به تاخیر انداختن و با نماز بعدی خواند.

سنت دال بر جواز جمع بین دو نماز در صورت عذر است حتی اگر شخص در شهر خود و در حال سفر نباشد.

ابن رجب حنبلی - رحمه الله - می‌گوید:

«احمد نص بر جایز بودن جمع بین نمازها در صورت مشغولیت نموده است.

و از ابن سیرین نقل است که گفته است: جمع بین دو نماز برای نیاز یا چیزی اشکالی ندارد [البته] اگر عادت نشود» (فتح

الباری ابن رجب: ۳ / ۹۳).

اما به تاخیر انداختن نمازها تا خارج شدن وقت آن بدون آنکه با نماز بعدی جمع شود (اگر امکان جمع باشد) جایز نیست. بلکه واجب است نماز را در وقت آن بخواند ولی در این حالت جایز است نماز جماعت در مسجد را ترک گوید و از روی حرص به ایجاد صلح و سازش، با کسانی که به قصد صلح نزدشان رفته نماز را به جماعت بخواند.

والله اعلم